

Raadsvoorstel

Onderwerp	: Vaststellen Regionale Energiestrategie 1.0 Arnhem Nijmegen	Raadsvergadering	: 8 juni 2021
Nummer(agenda)	:	Commissie 1	: Ruimte
Registratienummer	: bb21.00320	Datum	: 25 mei 2021
Registratiecode	: 	Commissie 2	:
Auteur	: Gijs Jansen	Datum	:
Status	: Openbaar	B&W-vergadering	: 20 april 2021
Persgesprek	:	Portefeuillehouder	: P.J.M. de Klein

Samenvatting

De Regionale Energiestrategie (RES) vloeit voort uit de afspraken van het Klimaatakkoord. Beuningen neemt deel aan de RES Arnhem-Nijmegen. In de RES is beschreven hoeveel en op welke manier we gaan bijdragen aan de klimaatdoelstellingen. In juni vorig jaar is hiervoor het concept Bod aangeboden. Hier nam het college een besluit over. Daarna is er verder gewerkt aan het bod dat nu voor ligt, de RES 1.0. Hier nemen alle betrokken volksvertegenwoordigers een besluit over.

Besluit om

1. De Regionale Energiestrategie (RES 1.0) Arnhem Nijmegen vast te stellen.

Inleiding

De opgave van de RES vloeit voort uit het Klimaatakkoord dat in 2019 werd gepresenteerd. Het is een samenwerkingsverband tussen provincie, gemeenten en waterschap. De ambitie is om landelijk in 2030 de CO₂-uitstoot met 49% te verminderen ten opzichte van 1990. In Gelderland is dat 55% ten opzichte van 1990. Hiervoor moeten de 30 RES regio's in Nederland een bijdrage leveren van in totaal 35 TerraWattuur (TWh). In de RES is beschreven hoe invulling kan worden gegeven aan opwek van zon/wind. En er is gekeken naar het aanbod van warmte in relatie tot de vraag naar warmte in de regio.

In januari 2020 is de Startnotitie van de RES vastgesteld door de gemeenteraad. Daarna is in de zomer van 2020 het concept-Bod van de RES vastgesteld door u als college. Ook de andere besturen betrokken in de RES Arnhem Nijmegen stelden het concept-Bod vast. De reacties vanuit de raad zijn verwerkt in een oplegnotitie. Deze is samen met het concept-Bod aan het Nationaal Programma RES (NPRES) en Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) aangeboden op 1 oktober 2020.

Hierna is er toegewerkt naar de RES 1.0, de volgende stap in het proces. Deze dient voor 1 juli 2021 vastgesteld te worden. De RES 1.0 is een gezamenlijk bod van alle betrokken partijen en stakeholders in de regio Arnhem Nijmegen. Uiteindelijk doet de regio in de RES 1.0 een bod van 1,62 TWh. De RES 1.0 heeft een horizon tot 2030 met een doorkijk naar 2050.

Voor Beuningen geldt dat de plannen opgenomen in de RES, overeen komen met het beleid van de gemeente. Een beleid gericht om in 2040 Energieneutraal te zijn. Dit betekent dat de lopende plannen rondom zon en wind de inbreng blijft vanuit Beuningen voor de RES.

Beoogd effect

Een bijdrage te leveren aan de doelstelling van de regio om in 2050 energieneutraal te zijn met als ambitie een CO₂-reductie van 55% in 2030 ten opzichte van 1990.

Argumenten

1.1 De RES geeft duidelijkheid welke uitgangspunten en spelregels we in de regio hanteren om tot een duurzame energieopwekking te komen.

De Startnotitie van de RES bevat spelregels. Deze is vastgesteld door de gemeenteraad. Op basis hiervan is het bod RES 1.0 opgesteld. Hierin staat weergegeven hoe we in de Regio Arnhem Nijmegen aan de slag zijn gegaan met het vraagstuk hoe we tot duurzame energieopwekking komen.

1.2 De RES 1.0 een bijdrage levert aan de nationale doelstellingen om 35 TWh duurzaam op te wekken.

In de RES 1.0 vertegenwoordigen de plannen 1,62 TWh aan duurzame energie opgewekt door zon en wind. Het levert daarmee een belangrijke bijdrage aan de nationale doelstelling. In de RES 1.0 is te lezen uit welke elementen het bod bestaat. Ten opzichte van het concept Bod zijn er een aantal zaken gewijzigd. Bijvoorbeeld lopende projecten die zijn gewijzigd of zoekgebieden die door restricties zijn weggehaald. Ook is er andere score methodiek gehanteerd waardoor sommige plannen anders meetellen dan in het concept Bod. Daarnaast biedt de RES 1.0 een eerste inkijk in hoe in de regio warmte verdeeld kan worden. Uiteindelijk is het doel om daarmee woningen van het aardgas af te krijgen. Uitwerking daarvan vindt plaats in de volgende RES'sen.

1.3 De RES aansluit bij de gemeentelijke doelstelling om in 2040 energieneutraal te zijn.

De RES kijkt op regionaal niveau waar de opwek van duurzame energie gerealiseerd kan worden en hoe warmte verdeeld kan worden. Beuningen heeft de eigen opgave om in 2040 energieneutraal te zijn. Het lokale beleid was daarvoor de basis, dit is terug te zien in de RES 1.0. De gemeente Beuningen levert daarmee een belangrijke bijdrage aan de RES 1.0.

1.4 De RES 1.0 dient uiterlijk 1 juli 2021 te zijn ingediend bij het NPRES en het PBL

Alle RES-regio's in Nederland zijn verplicht om de RES 1.0 voor 1 juli in te dienen. Daarvoor moet de raad voor 1 juli een besluit nemen over de RES 1.0 Dit besluit zal worden teruggekoppeld aan de werkorganisatie inclusief de reacties van de gemeenteraad op de RES 1.0. Verwerking van de reacties op de RES 1.0 wordt meegenomen naar de uitwerking van de RES 2.0

1.5 De oplegnotitie met wensen en bedenkingen vanuit de gemeenteraden van een antwoord zijn voorzien in de reactienota en het mogelijk is op de RES 1.0 een reactie te geven.

Bij het concept Bod kon de gemeenteraad wensen en bedenkingen meegeven. Deze zijn in de reactienota verzameld, die onderdeel is van de RES 1.0, en door de RES organisatie van een antwoord voorzien. Een deel van de ingekomen wensen en bedenkingen vanuit Beuningen worden gedeeld door andere gemeenten. De RES organisatie heeft per reactie helder aangegeven wat daar concreet mee is gedaan of wordt gedaan. Voor de RES 1.0 geldt dat de gemeenteraad opnieuw een reactie daarop kan geven. Deze worden naar de werkorganisatie van de RES gestuurd samen met de nog op te stellen reactie vanuit het college. In de vervolgfase van de RES 2.0 worden de ingekomen reacties vanuit de raden opnieuw verzameld en beantwoord. Deze dienen voor indiening van de RES 2.0 (juli 2023) te worden vastgesteld.

Kanttekeningen

2.1 Ook wanneer de raad niet instemt met de RES 1.0 zal deze worden ingediend bij het NPRES en PBL.

Het opstellen van de RES is een gezamenlijk regionaal proces. In de startnotitie, zoals door alle volksvertegenwoordigers is vastgesteld, zijn afspraken vastgelegd over de opgave, het proces, de op te leveren resultaten, de uitgangspunten en 'spelregels' die we hanteren. Voor het besluitvormingstraject is hierin opgenomen dat we consensus als uitgangspunt hanteren. Wanneer een overheidspartner zich niet kan scharen achter het bod RES 1.0 zal hiervan - bij het aanbieden van de RES 1.0 aan het NPRES en PBL - aantekening worden gemaakt onder opgave van redenen.

2.1 Amendementen van de raad hebben alleen betrekking op eigen gemeente.

Besluiten van de gemeenteraad hebben betrekking op de eigen organisatie. Als het bod RES 1.0 wordt geamendeerd, dan geldt dit besluit dus alleen voor deze partij. Wel wordt hiervan een aantekening gemaakt bij het indienen van het bod RES 1.0.

2.3 Er is nog steeds een onbalans tussen wind en zon in de RES 1.0.

Bij de behandeling van het concept Bod vorig jaar zomer waren er zorgen over de verhouding zon-wind. 97% van de plannen zou door zon worden opgewekt en 3% door wind. Ook in de RES 1.0 is de verhouding niet optimaal. Er is echter wel een betere verhouding tussen wind-zon in de RES 1.0. 87% van de opbrengst wordt door zon gerealiseerd en 11% door wind.

Financiën

Het Rijk heeft aan alle regio's een decentralisatie-uitkering toegekend om te komen tot een RES 1.0 De gemeente Nijmegen heeft deze middelen ontvangen, aangezien zij opdrachtgever en kasbeheerder is voor het RES-proces. Uit deze middelen worden de uren en middelen gedekt. Tot het moment van vaststelling RES 1.0 zijn er geen financiële gevolgen. Voor het traject naar RES 2.0 dienen opnieuw financiële afspraken te worden gemaakt. De verwachting is dat deze in de lijn liggen van de benodigde middelen voor de RES 1.0. De financieringsafspraken voor RES 2.0 zullen verlopen middels de budgetbesprekingen voor de GR Groene Metropoolregio onder de opgave Circulaire regio.

Tijdspad

Uiterlijk 15 juni 2021 moet de gemeenteraad een besluit te nemen over het bod RES 1.0. De werkorganisatie RES zal van dit besluit en de reacties op het bod RES 1.0 op de hoogte worden gesteld. Het bod RES 1.0 zal uiterlijk 1 juli 2021 bij het NPRES en PBL worden ingediend, tezamen met alle ontvangen reacties. Het proces van de regionale energiestrategie houdt met de vaststelling van de RES1.0 op 1 juli 2021 niet op en loopt direct door richting het ontwikkelen van RES 2.0. Daarom is het belangrijk dat de samenwerking na 1 juli wordt voortgezet.

RES 1.0 en de uitwerking daarvan in RES 2.0 zal worden geborgd in de versterkte samenwerking De Groene Metropoolregio. De RES valt hierbij onder de opgave Circulaire regio. Reacties op het bod RES 1.0 zullen in dit traject worden verwerkt. Tevens zal in de verdere uitwerking richting RES 2.0 de verbinding met andere regionale opgaven zoals de verstedelijkingsstrategie worden voortgezet.

Voor de uitwerking richting RES 2.0 ligt het accent op het lokale gesprek. Samen wil de regio de volgende stappen gaan zetten op weg naar de uitwerking van het RES bod 2.0, 3.0 en verder – en dus op weg naar een energie neutrale regio. Verder zullen de ruimtelijke afspraken verder uitgewerkt worden en zal de RES geborgd moeten gaan worden in de omgevingswet. Ook de verdeling van de realisatie van de opgave binnen de regio zal in het proces RES 2.0 verder worden uitgewerkt. Er zal hierbij naar mogelijkheden worden gezocht om de lusten en de lasten onderling te compenseren. Daarvoor dient op regionaal niveau eerst het gesprek gevoerd te worden.

Daarnaast is er een participatietafel opgezet. Hierbij schuiven maatschappelijke organisaties, energie coöperaties en inwonerorganisaties aan. Voor de RES 1.0 leverden zij al input. Ook richting de RES 2.0 zal de participatietafel deelnemen en blijven adviseren over de RES.

Duurzaamheid

De RES is een regionaal plan om te komen tot een duurzame energievoorziening. Het nationale doel is om in 2030 49% minder CO2 uit te stoten. Hiervoor beschrijft de RES waar en hoe we dat in de regio gaan doen. Daarnaast beschrijft de RES welke mogelijkheden er zijn in de regio voor het aanbod van warmte, en de vraag naar warmte. De RES draagt daarmee op zowel lokaal als regionaal niveau bij aan diverse doelstellingen op het gebied van duurzaamheid.

Communicatie

Na het besluit van de gemeenteraad wordt dit gecommuniceerd aan de RES-werkorganisatie. Zij bundelen alle besluiten door de volksvertegenwoordigers en sturen deze op naar het NPRES en het PBL. De eventuele reacties vanuit de gemeenteraad worden hierbij via een oplegnotitie ook aangeboden.

Daarnaast is de RES organisatie de primaire verantwoordelijke voor de communicatie rondom de besluitvorming en voortgang van de RES. Hiervoor zullen ook persberichten worden opgezet. De gemeente zal hiervan gebruik maken op het moment dat de gemeenteraad een besluit heeft genomen.

Evaluatie

De RES is een iteratief proces. Elke twee jaar wordt de RES geactualiseerd. De uitvoering van de RES 1.0 zal in de RES 2.0 aan bod komen. Tot de RES 2.0 wordt er verder gewerkt aan de RES waarna in 2023 een herijking plaatsvindt. Dan staat de RES 2.0 gepland.

Bijlagen

1. RES 1.0 Arnhem Nijmegen (at21000641)
2. Reactienota RES 1.0 - Wensen en bedenkingen en antwoorden (at21000643)

Burgemeester en wethouders,

Dyanne Kocken
secretaris

Daphne Bergman
burgemeester

Besluit d.d. 08/06/2021

Akkoord

De griffier,

de voorzitter,